DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 12

GÜNCEL DİNÎ MESELELER

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Neler Öğreneceğiz?

1. Dinî Meselelerin Çözümünde Temel İlke ve Yöntemler
2. İktisadi Hayatla İlgili Meseleler
3. Sağlık ve Tıpla İlgili Meseleler
4. Kur'an'dan Mesajlar: En'am Suresi 151. ve 152. Ayetler

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **Günlük yaşamda dinen meşru olduğundan şüphe ettiğiniz durumlarda tavrınızı neye göre belirlersiniz?**

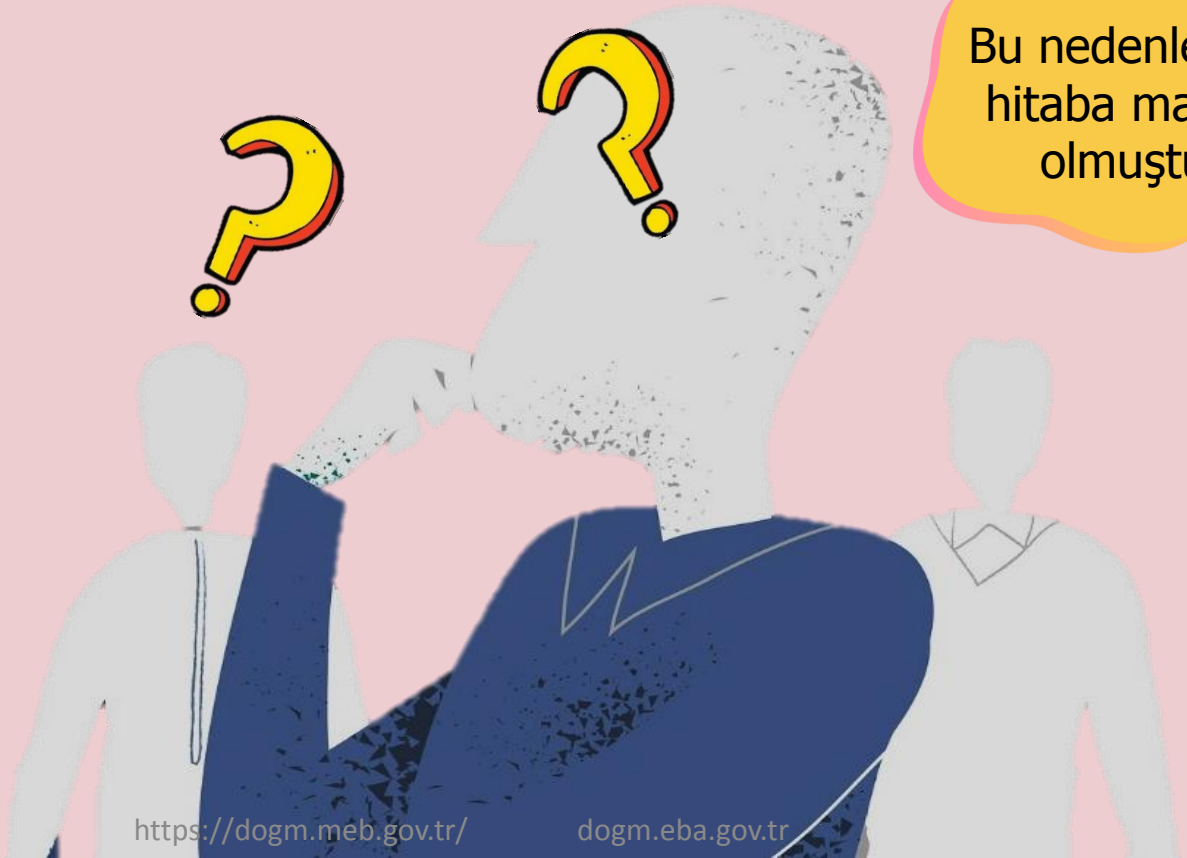
1. Dinî Meselelerin Çözümünde Temel İlke Ve Yöntemler

- İnsan düşünen, sorgulayan, araştıran ve üreten bir varlıktır.

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu nedenle ilahi hitaba mazhar olmuştur.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Din, insanın en şerefli mahluk olmasını sağlayan bilgiler içerir.

Bu yönüyle din, insanın tamamlayıcısıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Günümüzde birçok sahada, geçmişte karşılaşılmadığı için hükmüne doğrudan Kur'an ve sünnette rastlanılmayan birtakım meseleler ortaya çıkmaktadır.

Bu meselelerin çözümü ictihat yoluyla sağlanmaktadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İCTİHAT NEDİR ?

Sözlükte

Herhangi bir işi gerçekleştirme yolunda olanca gücü harcamak anlamına gelmektedir.

Terim olarak

Dinî bir meselenin hükmüne ulaşmak için müçtehidin elinden gelen çabayı sarf etmesidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kur’an ve sünnet gibi delillerden dinî hükümler ortaya koyabilme bilgi ve becerisine sahip kimseye **müçtehid** denir.

- İctihad daha çok hakkında hüküm bulunmayan konularda yapılır.

İbadetler

Ahlak ilkeleri

ictihada konu olamaz.

İman esasları

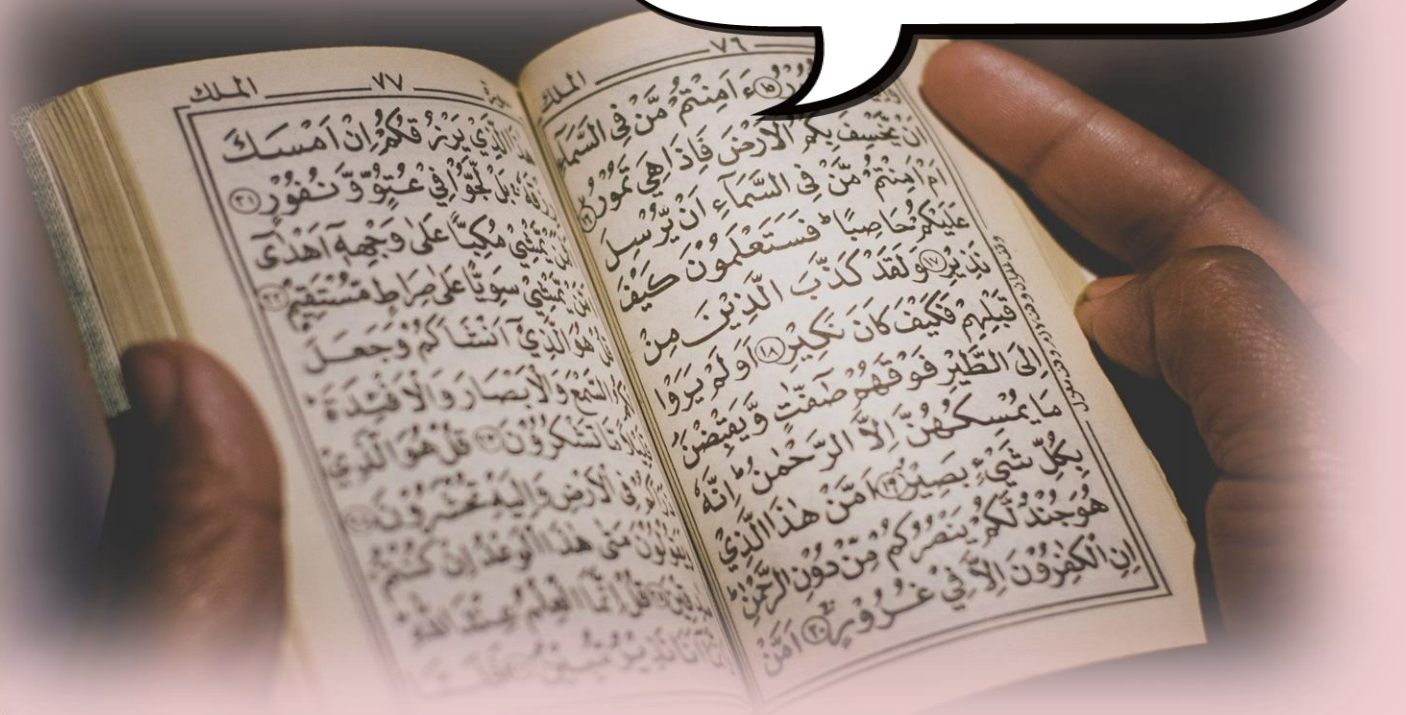
Zarûrât-ı diniyye (kesin hükümler)

Farz, vacip, sünnet, haram, helal, mekruh gibi dinî hükümlerin başlıca kaynakları Kur'an ve sünnettir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

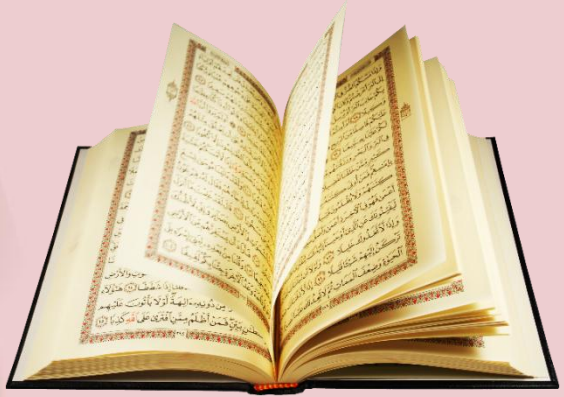
İslam alimleri bir meselenin hükmünü öğrenmek için öncelikle Kur'an'a müracaat etmektedir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Meselenin hükmü Kur'an'da bulunursa onunla amel edilir.

Kur'an'da bulunamazsa veya yeteri kadar açık değilse sünnete bakılır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Her iki kaynakta da konu ile ilgili hüküm bulunamazsa icmaya başvurulur.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İCMA NEDİR ?

Hz. Muhammed'in vefatından sonra herhangi bir asırda müctehidlerin bir meselenin dinî hükmü üzerinde ittifak etmeleridir.

- Müctehidin ictihad yapabilmesi için;

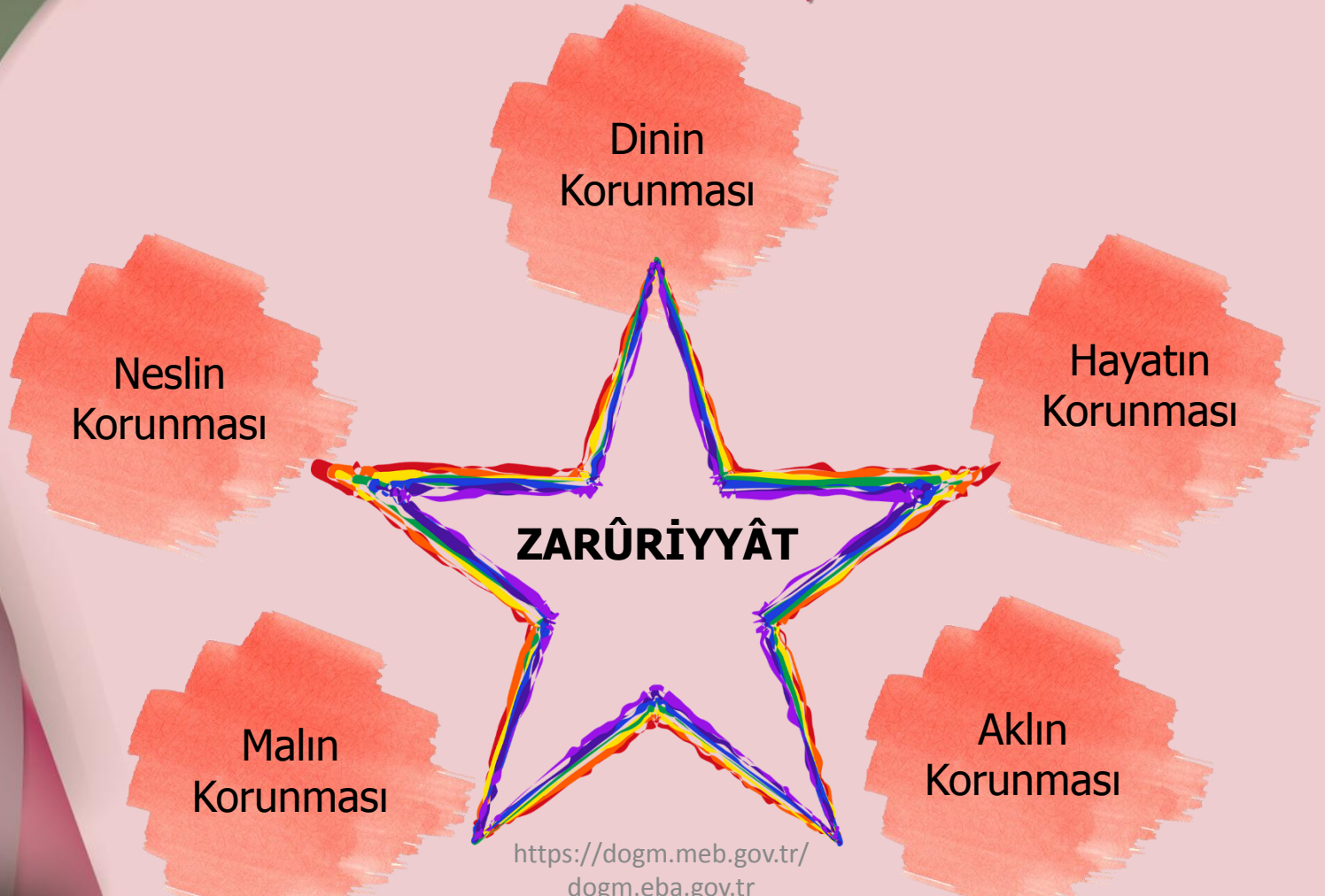
iyi bilmesi gerekir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İslam'ın ortaya koyduğu çözümlerin temel amacı insanların din, hayat, akıl, nesil ve mal emniyetini güvence altına almaktır.

Bu kapsamda yasaklanmış fiilleri işleyenler için birtakım cezalar getirilmiştir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İslam alimleri fetva vereceği konuyu iyice incelemeli ve konunun uzmanlarından bilgi almalıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

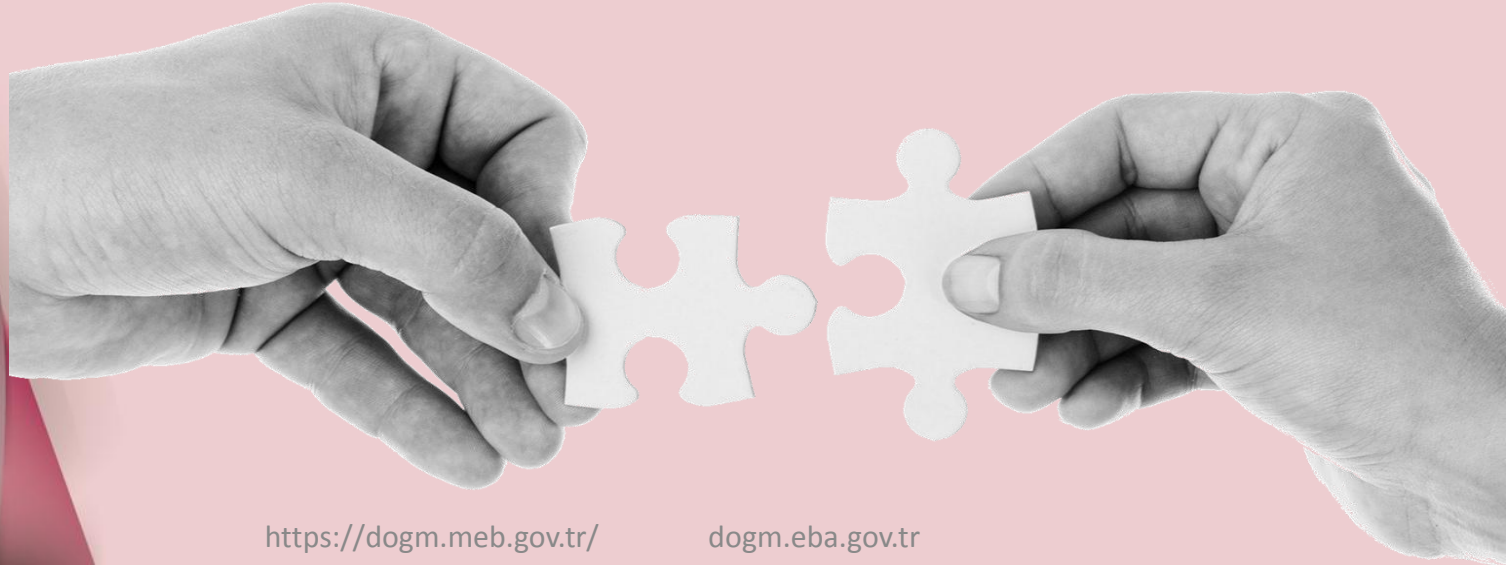
DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Soru ve sorunların çözümünde;

Neslin korunması ve Allah'ın koyduğu dengeyi korumak ana gaye olmalıdır.

İslam bilginlerinin her hususta yeterli bilgi sahibi olamayacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

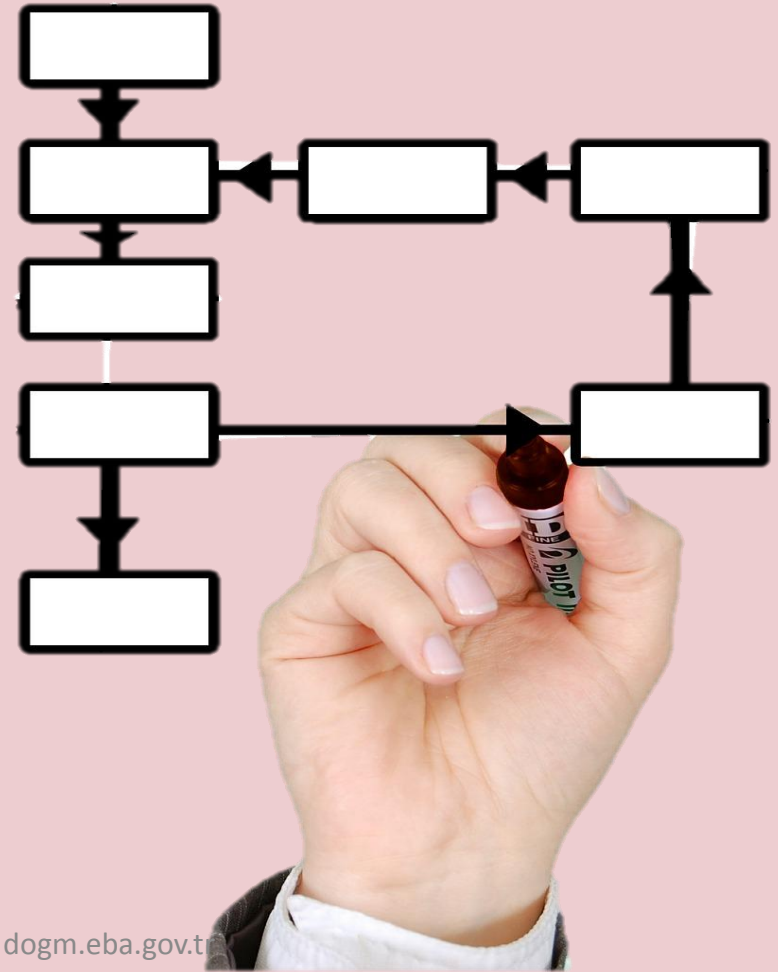

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Temel ahlaki değerleri ihlal etmemelidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Farklı uzmanlık alanlarına sahip âlimlerin kararlarını (şura ictihatı) merkeze almak gerekmektedir.

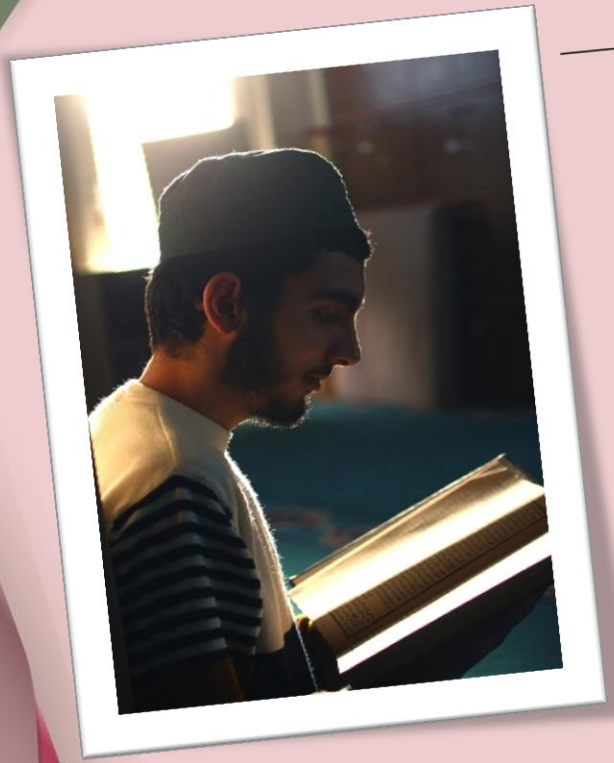

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam, tüm zamanlar ve şartlarda geçerli evrensel bir dindir.

- İslam çağın getirdiği tüm sorunlara cevap verebilecek yapıya sahiptir.

İnsanlar şüpheye düştükleri konuyu öncelikle Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in sünnetini okuyarak anlamaya çalışmalıdır.

Daha sonra bir bilene (âlimlere) ve kendi vicdanlarına sormaları en uygun olandır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"İyilik, gönlünün huzur bulduğu ve içine sinen şeydir; kötülük ise insanlar ona onay verseler bile gönlünü huzursuz eden ve içinde bir kuşku bırakan şeydir."

İbn Hanbel, Müsned, C 4, s. 227.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **İnsanların tükenmek bilmeyen maddi ihtiyaçları dinî yaşantılarını nasıl etkilemektedir?**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. İktisadi Hayatla İlgili Meseleler

- Bir kimsenin sahip olduğu ve üzerinde her türlü tasarrufta bulunabildiği şeylere **mülk** denir.

Mülk sahibine ise **malik** denir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Dolayısıyla İslam'da hırsızlık, gasp, yağma, faiz, kumar, karaborsacılık gibi yollarla mülk edinmek yasaklanmıştır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam'da malın korunması temel esas olduğu gibi kişinin başkasının mülküne zarar vermemesi de önemle vurgulanmıştır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Diğer yandan kişinin sahip olduğu mal varlığı ile başkalarına zarar verecek girişimlerde bulunması da yasaklanmıştır.

- Bir kimsenin mülkiyet hakkının sınırı diğer insanların ve kamunun haklarının başladığı yerde sona erer.

Müslüman için mülk edinmek bir amaç değil; paylaşma, yardımlaşma, birlik, beraberlik ve Allah'ın rızasına ulaşmak olmalıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"Mallarını gece gündüz, gizli ve açık Allah yolunda harcayanlar var ya, onların Rableri katında mükâfatları vardır. Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır."

(Bakara suresi, 274. ayet.)

İslam, fakirliğin bir istismar aracı olarak kullanılmasını yasaklamış, insanları alın teri dökerek rızkını temin etmeye yönlendirmiştir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam'ın Müslümanlardan istediği, israfla cimrilik arasında dengeli bir yol tutmaları, her şeye sahip olma hırsına kapılarak insanlık ve kulluk görevlerini unutmamalarıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"Eli sıkı olma; büsbütün eli açık da olma. Sonra kınanır, (kaybettiklerinin) hasretini çeker durursun."

(İsrâ Suresi 29. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam, fakirliği önleyecek çözüm yollarını üretmiş; faiz, rüşvet, karaborsa, emek sömürüsü ve israfı yasaklamıştır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İnfak ve cömertlik övülmüş; zekât, sadaka, infak, komşu hakkı gibi yollar sunulmuştur.

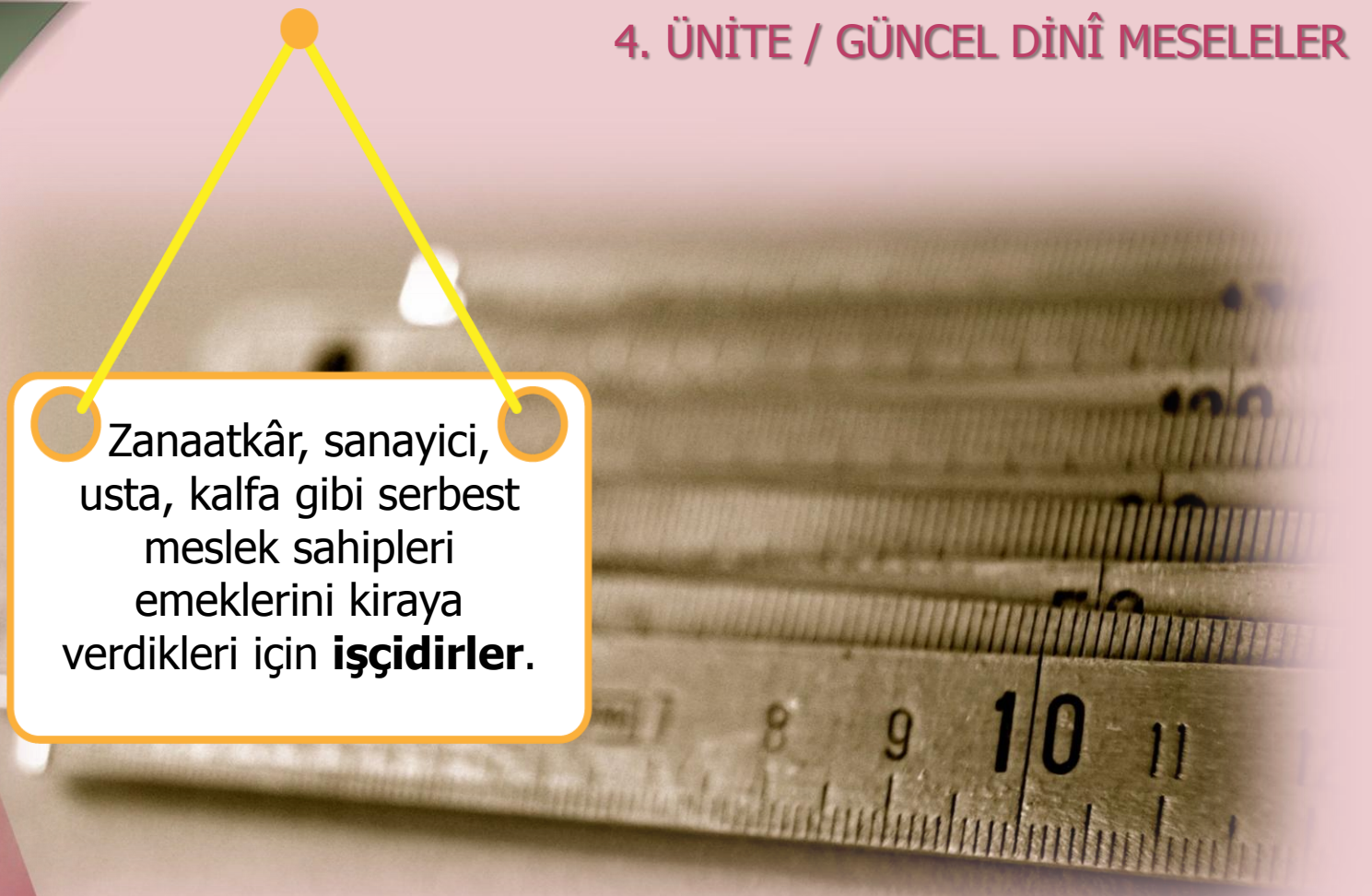
İslam'da İşçi ve İşveren Hakları

- Başkasına ait bir işi veya hizmeti bir bedel karşılığında yapmayı üstlenen kimseye **işçi** denir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

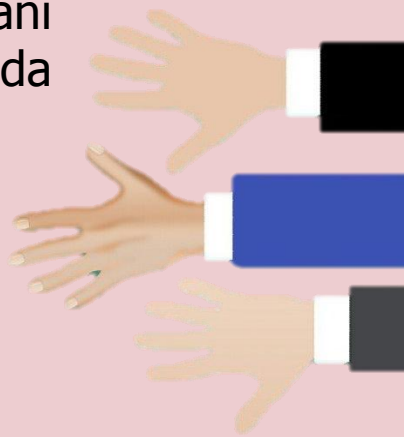
Zanaatkâr, sanayici, usta, kalfa gibi serbest meslek sahipleri emeklerini kiraya verdikleri için **işçidirler**.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İşlerini yaparken başkalarının emeğinden de istifade ediyor, yani işçi kullanıyorsa, bu vasıflarıyla da **işverendirler**.

- İşçi ve işverenin birbirlerine karşı birtakım hakları, görev ve sorumlulukları vardır.

- İşveren işçinin dinine, rengine, ırkına, içerisinde bulunduğu sosyal gruba değil kabiliyet ve liyakatine önem vermelidir.

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Çalışmaya başlamadan önce işveren işçiyi nasıl bir işte çalıştıracağını, işin süresini, vereceği ücreti de bildirerek karşılıklı mutabakata varmalıdır.

- İşçiye, iş sözleşmesi sırasında kararlaştırılan ücret, geciktirilmeden verilmelidir.

"İşçiye ücretini alın teri kurumadan ödeyiniz."

İbn Mâce, Rühûn, 4.

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İşçinin işveren üzerinde maddi hakları yanında birtakım manevi hakları da vardır.

- Çalışma şartları insanın şeref ve haysiyetine uygun bir biçimde düzenlenmelidir.
- İşveren de işçinin sosyal güvenliğini sağlamalı, işçinin emniyeti için gereken tedbirleri almalıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İşçinin de işverene karşı yerine getirmesi gereken bazı sorumlulukları vardır.

- İşçi gücü oranında elindeki işi en iyi şekilde yapmaya gayret etmeli ve dürüst davranmalıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"Müminler işlerini en güzel şekilde yaparlar."

Müslim, Sayd, 57.

İşçi, kendisine teslim edilen her türlü eşya ve malzemeyi emanet bilmeli ve onlara zarar vermemelidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞVERENLER

İşçisinin beden ve ruh sağlığını önemsemeli

Güvenli bir iş ortamı hazırlamalı

İşçinin hakkını geciktirmeden vermelidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞÇİLER

İşini ciddiyetle ve özenle yerine getirmeli

Sorumlu olduğu iş alanını emanet görmeli

Verilen sorumlulukları yerine getirmelidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

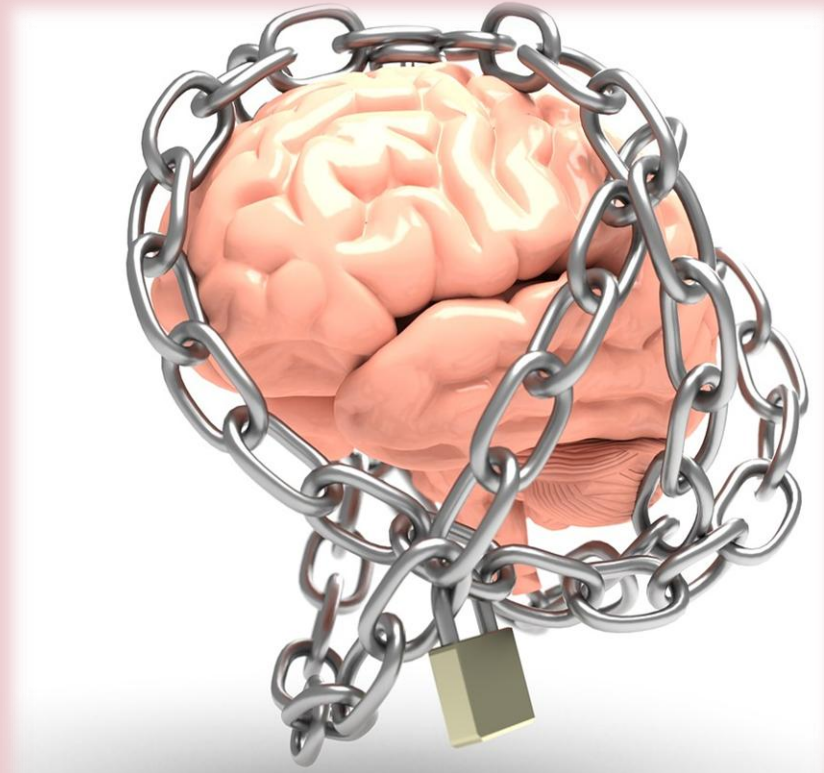
Gıda Maddeleri ve Bağımlılıkla İlgili Meseleler

- Dinin meşru kıldığı, serbest bıraktığı şeylere **helal**; yaklaşılmamasını ve terk edilmesini istediği şeylere ise **haram** denir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam dininde bazı yiyecekler haram kılınmıştır.
- Yiyecekler konusundaki yasaklar en başta insanın beden ve ruh sağlığının (hayatın ve aklın) korunmasını amaçlamaktadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Zehirli ve uyuşturucu maddeler, sarhoşluk veren katı, sıvı ve uçucu maddeler insan sağlığı açısından tehlike arz etmesi nedeniyle dinen haram kabul edilmiştir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Haram Kılınan Hayvansal Gıdalar

Avını pençesiyle parçalayan kuşlar

Domuz eti

Her ne sebeple olursa olsun kesilmeksizin ölen hayvanın eti

Akıtılmış kan

Azı dişi olan yırtıcı hayvanlar

Allah'tan başkası adına kesilen kurban

https://dogm.meb.gov.tr/
dogm.eba.gov.tr

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

01 Alkollü içkiler

02 Uyuşturucularla temas etmiş maddeler

03 Zehirli maddeler

Haram Kılınan Bitkisel Gıdalar

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Helal ve Haramlarda Temel Ölçütler

İyi niyet, haramı helal yapmaz.

Şüpheli şeylerden sakınmak gerekir.

Haramı helalleştirmek için hile yapmak haramdır.

Miktarın azlığı ve çokluğu haram hükmünü değiştirmez.

Bu konudaki fetvalar Kur'an, sünnet ve icmaya aykırı olamaz.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Harama yaklaştıran şeylerin de haram olduğu unutulmamalıdır.

İsraftan sakınmak gereklidir.

Eti yenilen hayvanların beslenme ve kesim usullerine dikkat edilmelidir.

Pis olan ve akıl ve beden sağlığına zararlı gıdalar yenilemez.

Temiz, akıl ve beden sağlığına faydalı gıdalar yenilebilir.

- Gıda maddelerinin üretimi ile ilgili günümüzde ortaya çıkan meseleler daha çok;

İslami kurallara göre elde edilip edilmediği

katkı maddeleri kullanılıp kullanılmadığı

genetiği ve öz niteliği değiştirilmiş yiyecek ve içecek olup olmadığıyla ilgilidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Dinen temiz ve helal olmayan şey hayvanlara yem olarak verilemez.
- Elektroşok ve benzeri sersemletme yöntemleri, hayvanın boğazlanmadan önce ölmesine sebep olmamalıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Seri kesim için düğmeye basan kişinin Müslüman veya ehli kitaptan olması, Allah'ın adını anmayı kasten terk etmemiş olması gerekir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kümes hayvanlarının tüylerinin yolunmasından sonra etin pişmeden önce yıkanarak temizlenmesi gerekir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hazır gıdalarda kullanılan jelatin gibi katkı maddeleri zihinleri meşgul eden sorular arasında yer almaktadır.

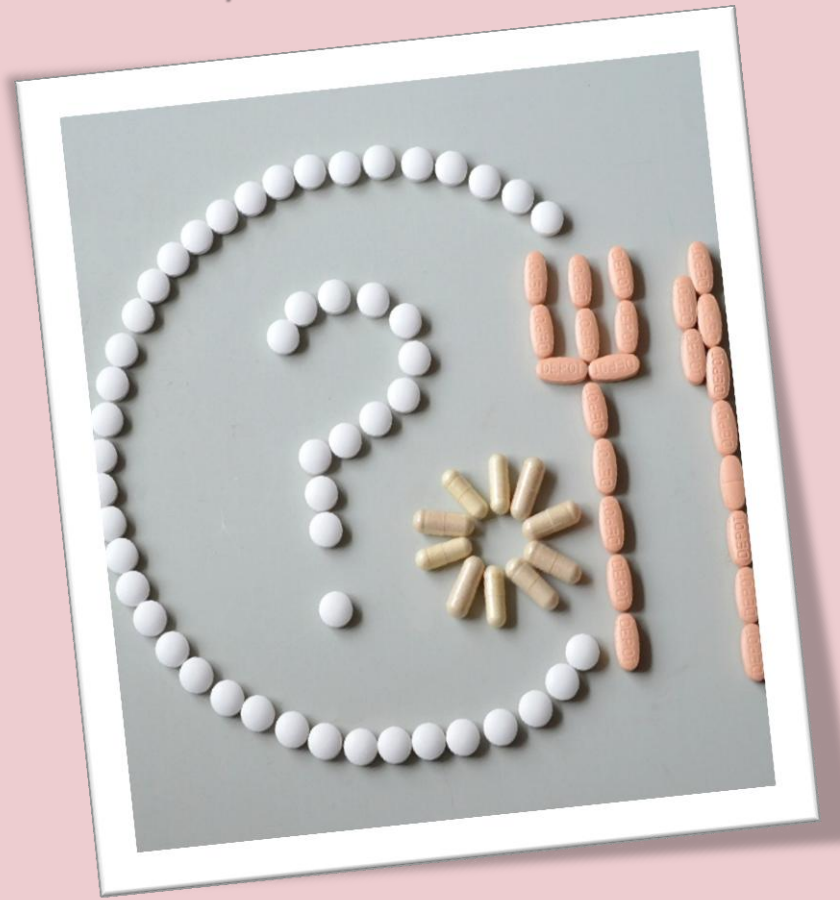
- Dinen pis kabul edilen maddelerin katkı maddesi olarak kullanımı haram, dinen temiz kabul edilenlerin kullanımı ise helaldir.

- İslam âlimlerinden bir kısmı, katkı maddelerinde bazen kimyasal bir değişimin meydana geldiğini (istihale), bu tür bir değişim olduğu tespit edildiğinde gıda maddesinin tüketiminin helal olacağı görüşündedir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Bu konuda domuzdan elde edilen katkı maddeleri istisnadır.
- Çünkü domuz, ayet ve hadislerle açıkça haram kılınmıştır.
- Haram hükmünün değişmesinde istihalenin bir rolü yoktur.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Bitki ve hayvanların genetiğinde değişiklik yapılması ve bunların gıda maddesi olarak tüketilmesi Kur'an ve sünnette yaratılışa bir müdahale olarak değerlendirilmekte ve yasaklanmaktadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Helal olmayan usullerle elde edilen gıdaların tüketilmesi Müslümanların ibadetini, duasını, sağlığını, ahlakını, bireysel ve toplumsal hayatını ve ahiret hayatını olumsuz yönde etkiler.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam dinine göre ayet ve hadislerde yasaklanmayan, temiz olan ve sağlığa zararlı olmayan her canlı yenebilir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Dinen içki içmek **haramdır.**

- Ayrıca içki içilen ortamlarda bulunmak uygun görülmemiştir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam dininde yasaklar sınırlı iken helallerin kapsamı oldukça geniştir.
- Haram ve gayrimeşru olarak belirlenen şeyler kişiyi mahrumiyet içerisinde bırakacak bir niteliğe sahip değildir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Çirkin ve kötü şeyler yasaklanmış, iyi ve temiz olan helal kılınmıştır.

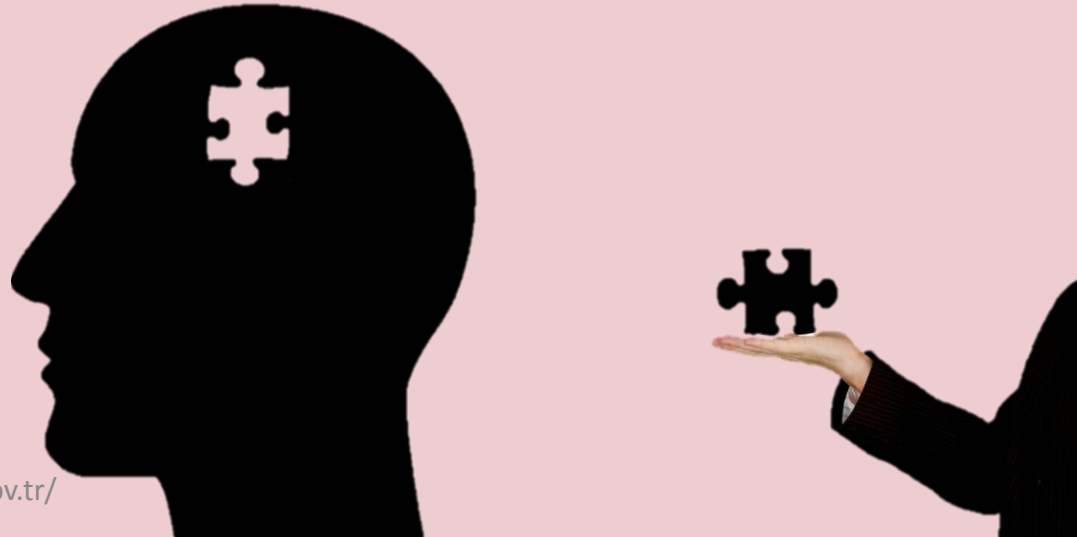
- Zaruretler, beklenmedik şartlar, zorlamalar ve hayati tehlikeler karşısında bazı yasakların geçici olarak ve ihtiyaç miktarınca kullanılmasına da izin verilmiştir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bağımlılıklar

- İslam dini aklın korunmasını ve kullanılmasını emretmiş, aklın kullanılamaz hâle gelmesine neden olan bağımlılıkları yasaklamıştır.

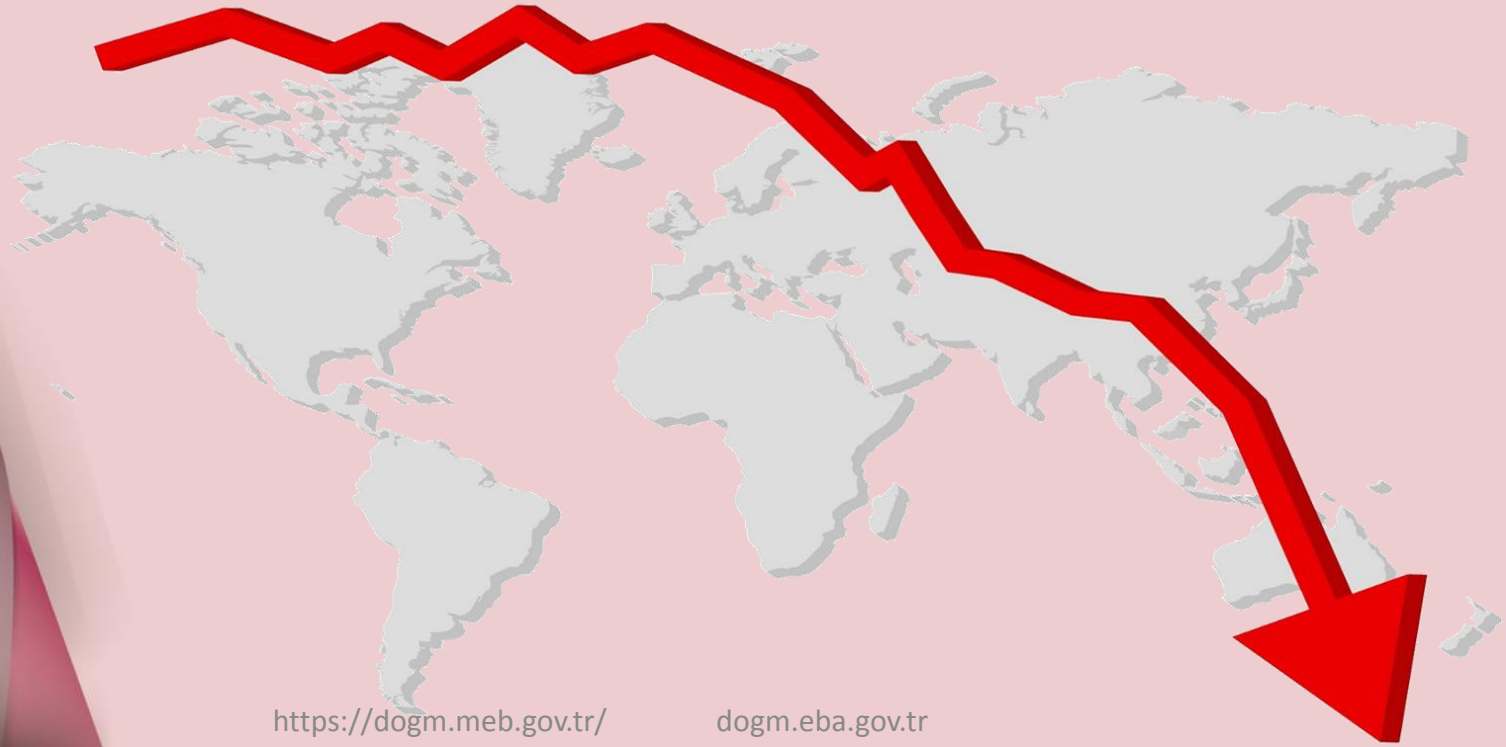
DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Bağımlılık yapan maddeler insanın akıl melekesi, zihnî ölçüleri, karakter ve davranışlarının bozulmasına sebep olur.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Bağımlılıklar iş verimliliğinin düşmesi yönüyle ülke ekonomisini, ve aile ekonomisini zarara uğratır.

- Trafik kazalarının en önde gelen sebeplerinden biri alkollü araç kullanmaktır.

- Alkol ve uyuşturucu bağımlılığı aile ilişkilerini de olumsuz etkilemektedir.

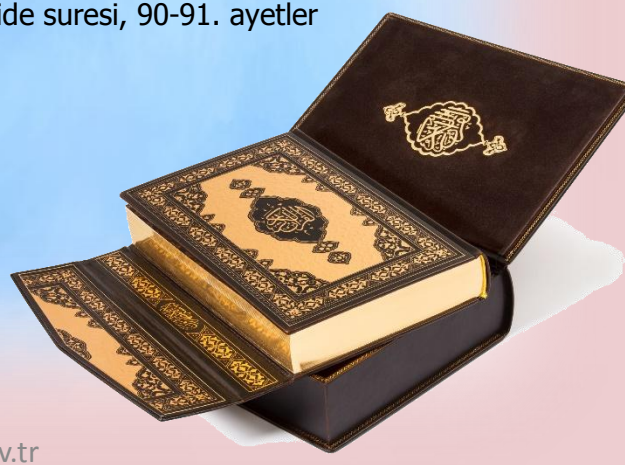
- İslam'da şansa bağlı, emeğe dayanmayan veya bir başkasının malını haksız bir şekilde elde etmeyi içeren oyun ve eğlence anlayışları, kumar oynama, şans oyunları ve canlılara zarar veren tehlikeli eğlence faaliyetleri haramdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

“Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan, içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah’ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?”

Mâide suresi, 90-91. ayetler

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Sigara içmek; içene, onunla aynı ortamı paylaşanlara ve çevreye zarar vermesi, ayrıca israfa yol açması ve hak ihlâllerine neden olması nedeniyle dinen "harama yakın mekruh" (tahrimen mekruh) sayılmıştır.

- İslam'da yasak olan şeyleri yapmak günah olduğu gibi, böyle şeylerin yapılmasına rıza göstermek ve yardımcı olmak da günahtır.

- Hz. Peygamber, haram bir maddeyi kullanan ile onu imal eden, taşıyan, aracılığını ve sunumunu yapan kişilerin de aynı günaha girdiğini bildirmiştir.

3. Sağlık Ve Tıpla İlgili Meseleler

- Günümüzde tıp teknolojisi ve sağlık alanında büyük ilerlemeler kaydedilmiştir.

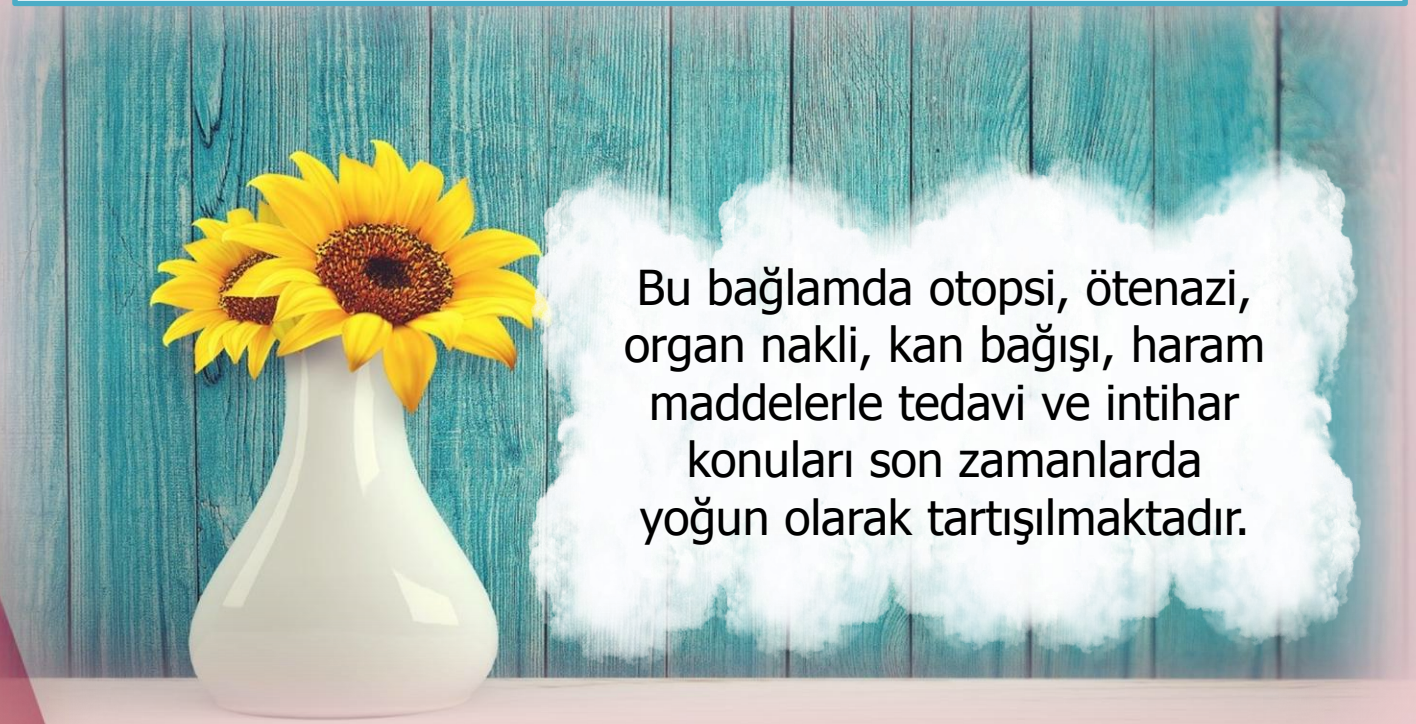
DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu durum olumlu gelişmelerin yanında dinî, hukuki ve ahlaki yönlerden de birçok sorunu beraberinde getirmiştir.

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Müslümanlar sağlıklarına Allah'ın razı olduğu yollardan kavuşmayı arzulamaktadır.

Bu bağlamda otopsi, ötenazi, organ nakli, kan bağışı, haram maddelerle tedavi ve intihar konuları son zamanlarda yoğun olarak tartışılmaktadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Otopsi

Otopsi, ceset üzerinde yapılan tıbbi bir incelemedir.

Ölüm ve hastalık sebebinin tespiti için bazen cesedin iç organlarının açılması ve hatta incelenmek üzere vücudundan parça alınması yoluyla gerçekleştirilmektedir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam'a göre insanların gerek hayatta ve gerekse vefatlarından sonra dokunulmazlıkları vardır.

- Ameliyat olmak gibi gerekli durumlarda bu dokunulmazlık kalkabilir.

- Otopsi sayesinde ölüm sebebi anlaşılmakta, bulaşıcı hastalıklarla mücadele edilebilmektedir.
- Gereklilik hâlinde ve zaruret ölçüsünde otopsi yapmanın caiz olduğu açıklanmıştır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ötenazi

Sözlükte

Kolay ölüm, hızlı ölüm gibi anlamlara gelir.

Terim olarak

Tıbben tedavisi olmayan ve sürekli acı veren bir hastalığa yakalanmış kimsenin hayatına kendisinin ya da hukuki temsilcisinin izni ile son verilmesidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Ötenazi, hastanın yaşamına kasıtlı olarak son vermektir.
- Bugün ülkemizde yasak olan bu uygulamanın dinen haram ve hatta cinayet olduğu konusunda İslam âlimleri hemfikirdir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Beyin ölümü gerçekleşmiş kimse ise artık ölüdür ve kendisinden yaşam destek ünitesinin çekilmesi ötenazi olarak değerlendirilmez.

Organ Nakli

- Günümüzde organ nakli, bazı hastalıkların tedavisinde tek çaredir.
- Organı veren ve alan iki tarafın da insan olması ve insan organı üzerinde işlem yapılması sebebiyle konu tıbbın dışında din, hukuk ve ahlak alanlarını da ilgilendirmektedir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Güncel bir mesele olması nedeniyle organ nakli hakkında klasik fıkıh kaynaklarında açık ifadelere rastlanmamaktadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ancak organ nakli konusunda ulaşılan ortak sonuçlar şu şekildedir:

Organ naklinin zaruret olması ve naklin olumlu sonuç vereceği konusunda güçlü kanaatin bulunması durumunda organ nakli caizdir.

Dinen aranan şartların gerçekleşmiş ve organı alınacak kimsenin kendisinin veya kanuni temsilcisinin izninin olması hâlinde organ nakli caizdir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

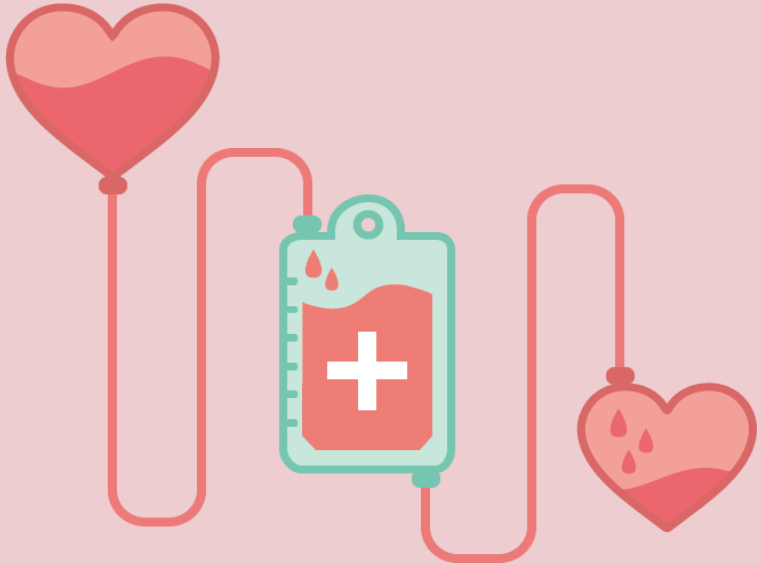
Kalp gibi hayatın kendisine bağlı bulunduğu tek organların canlı bir insandan bir başkasına nakli haramdır.

Canlı bir insandan, temel bir hayati fonksiyonunu devre dışı bırakan organ nakli haramdır.

Açıklanan durumlarda organ naklinin ittifakla caiz görülmesi, organın satım konusu yapılmaması şartına bağlıdır.

Kan Bağışı

- Tıbbi bir zaruret olan kan nakli, dinen sakıncalı olmayan bir uygulamadır.
- Kişi başkası için kan bağışında bulunabileceği gibi kendi tedavisi için de kan aldırabilir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

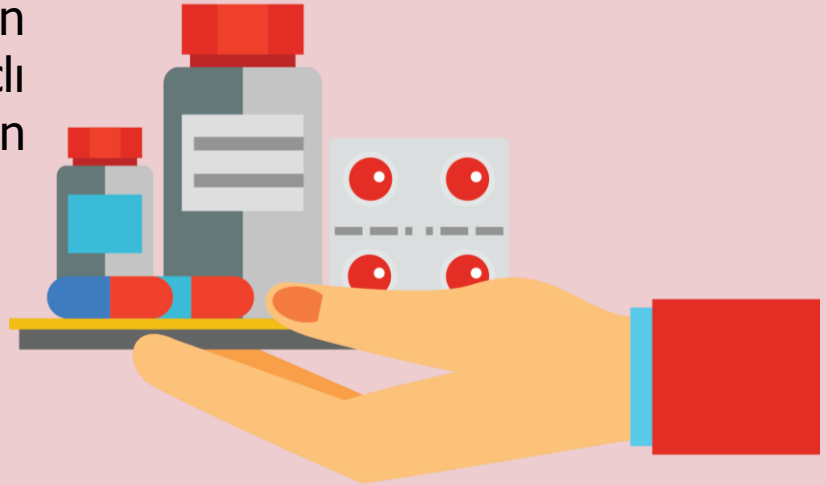
- Kan bağışında bulunan kişinin insani ve ahlaki bir görev olarak bağışta bulunması ve ücret talep etmemesi en doğru olandır.

Haram Maddelerle Tedavi

- Hastalıklara çare aramak hem fıtri hem dinî bir gerekliliktir.

- Yenilmesi içilmesi haram olan maddelerin tedavi amaçlı kullanımı günümüzde sorulan sorular arasındadır.

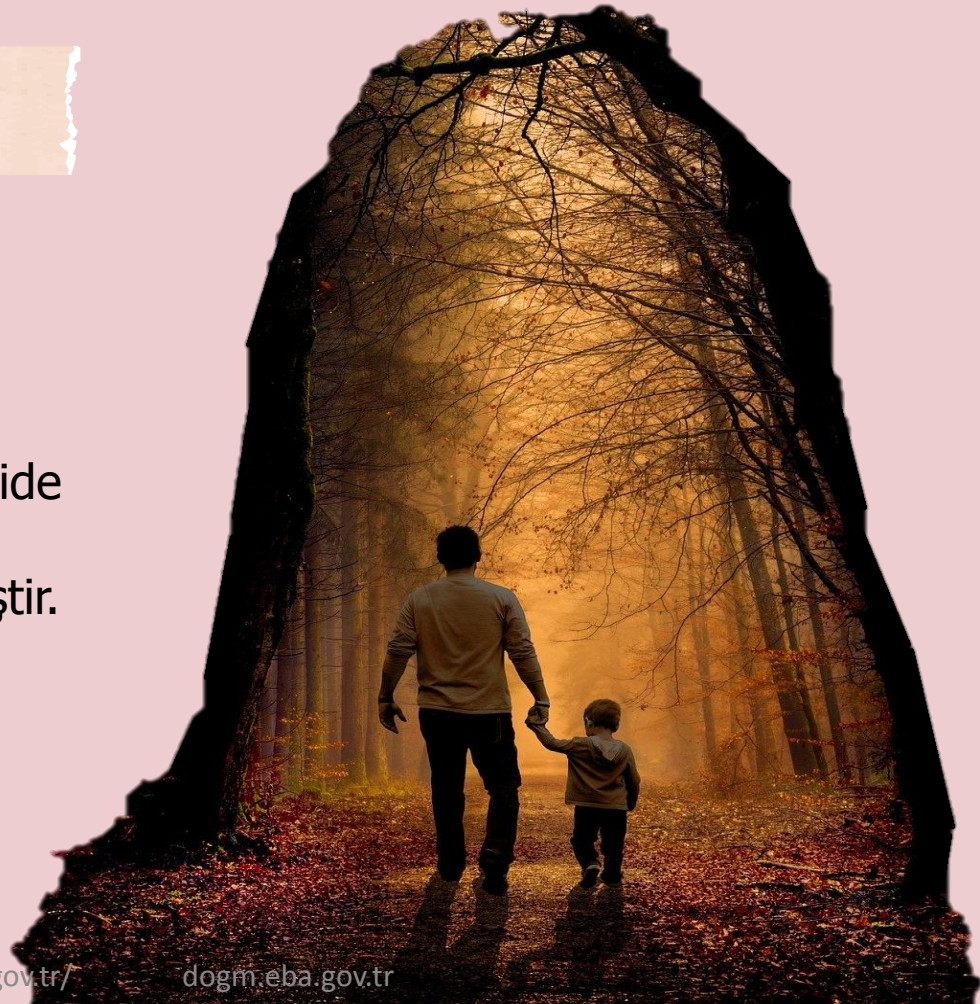
DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam bilginleri, hastalığın şifasının ancak bu maddeler olması ve başka seçeneğin bulunmaması halinde kullanımını caiz görmüşlerdir.

İntihar

- İnsan dünyaya yaradanını tanıma ve O'nun gösterdiği çizgide hayatını sürdürme gayesiyle gönderilmiştir.

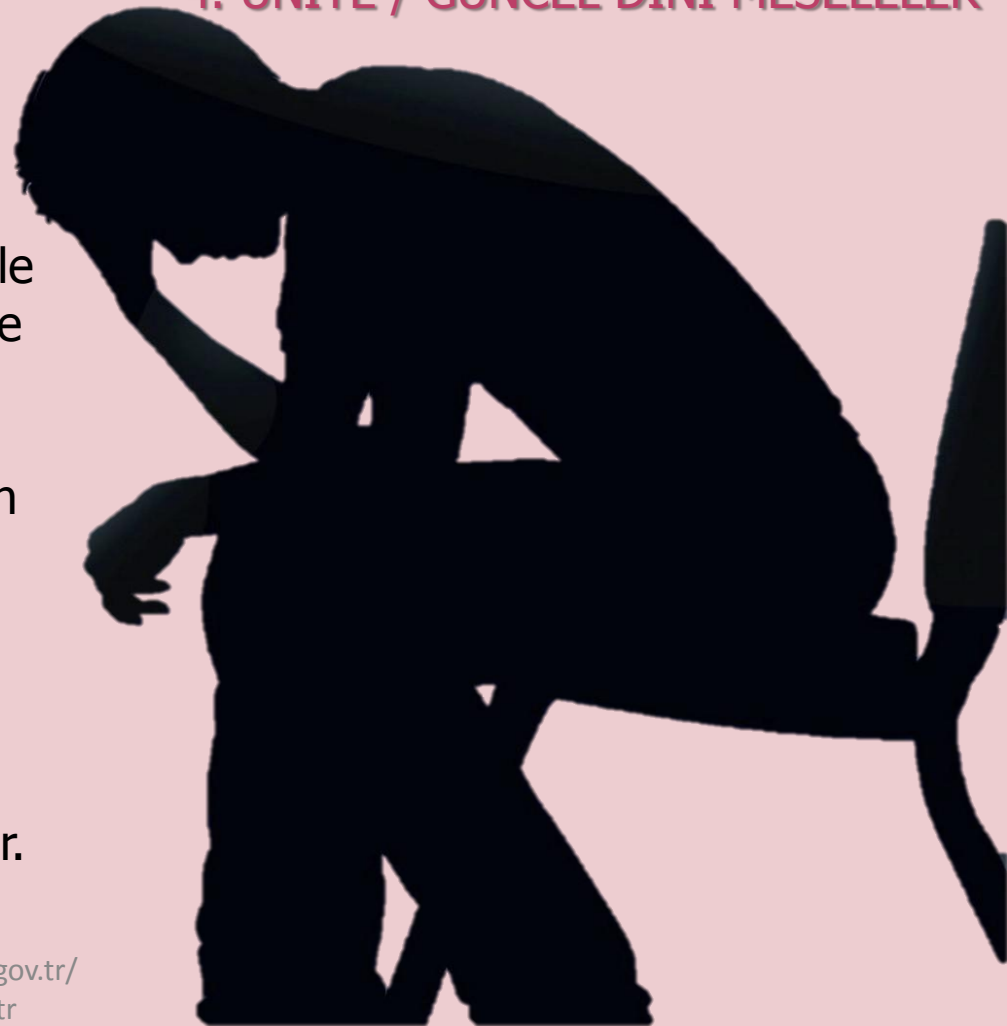

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İntihar ise şiddet içeren kasıtlı bir fiille veya tedaviyi, yeme içmeyi kesmek gibi dolaylı eylemlerle kişinin hayatına son vermesidir.

- İntihar, Allah'ın belirlediği yolda yürüme gayesinin ortadan kalkmasıdır.

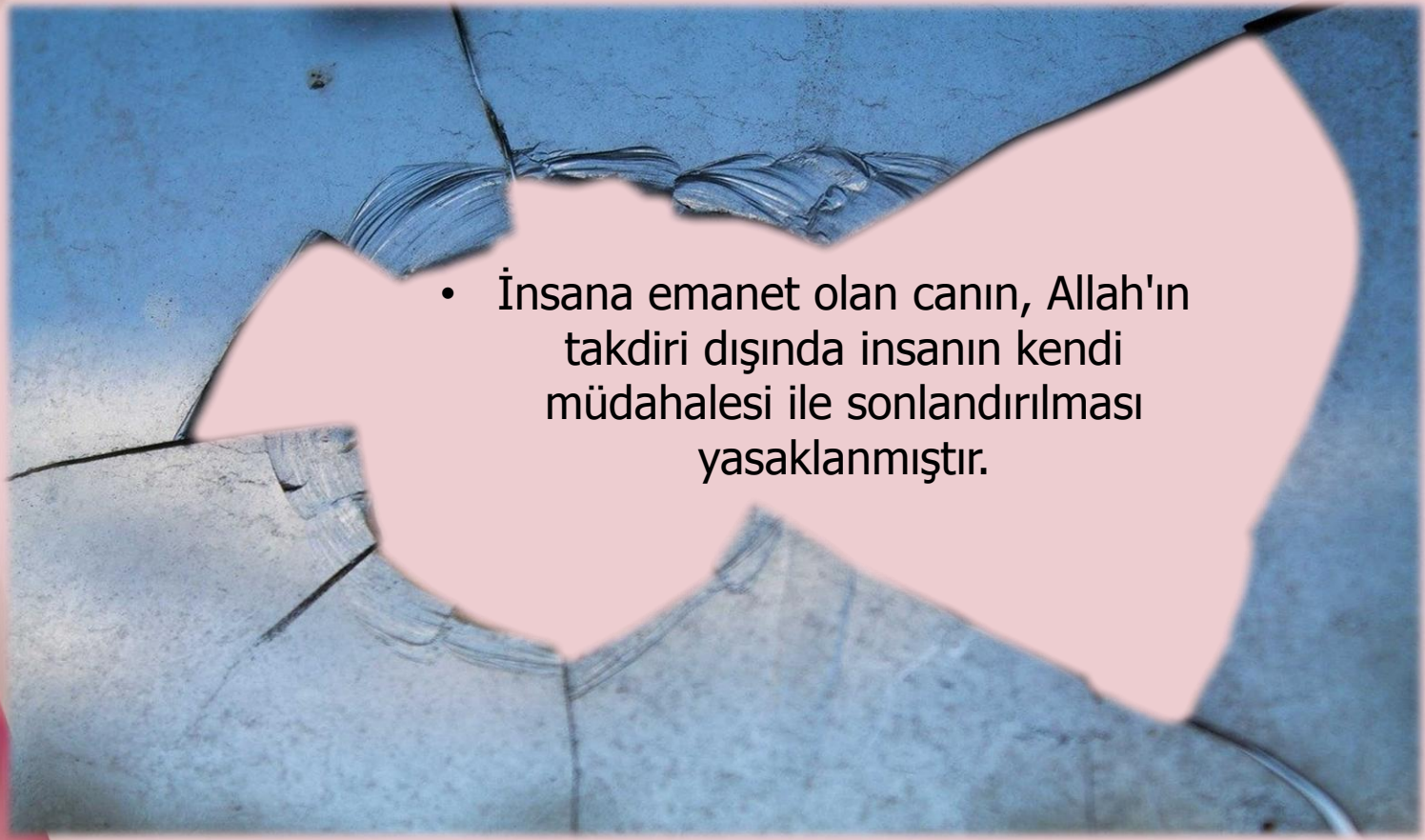
DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hayat, Allah'ın kullarına bahşettiği, korunmasını emrettiği bir emanettir.

- Ayet ve hadislerde canı korumak büyük bir değer olarak vurgulanmıştır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İnsana emanet olan canın, Allah'ın takdiri dışında insanın kendi müdahalesi ile sonlandırılması yasaklanmıştır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"...kendinizi öldürmeyiniz!..."

(Nisâ suresi, 29. ayet)

"...kendinizi tehlikeye atmayınız..."

(Bakara suresi, 195. ayet)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"...Kim, bir insanı, bir can karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuk çıkarmak karşılığı olmaksızın öldürürse, o sanki bütün insanları öldürmüştür. Her kim de birini (hayatını kurtararak) yaşatırsa, sanki bütün insanları yaşatmıştır...

(Mâide suresi, 32. ayet)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yaşamak insanın en büyük hakkıdır ve dinen koruma altına alınmıştır.

İntihar ise, bir ‘hak’ değil ‘haksızlıktır’ ve aşırı gitmektir. Bu nedenle dinen haramdır ve büyük günahlar arasındadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İntihar sosyal bir suç olarak da kabul edilir.

- Zira insan sadece kendisi için değil toplum için de yaşar; topluma faydalı olmak onun bir görevidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Kur'an'dan Mesajlar: En'âm Suresi 151 ve 152. Ayetler

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوا بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَلَا
تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ مِّنْ اِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١٥١﴾ وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ وَاَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبٰى وَبِعَهْدِ اللّٰهِ اَوْفُوْا ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٥٢﴾

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- "De ki: Gelin, Rabb'inizin size haram kıldığı şeyleri okuyayım: O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anaya babaya iyi davranın. Fakirlik endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin. Sizi de onları da biz rızıklandırırız. (Zina ve benzeri) çirkinliklere, bunların açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Meşru bir hak karşılığı olmadıkça, Allah'ın haram (dokunulmaz) kıldığı canı öldürmeyin. İşte size Allah bunu emretti ki aklınızı kullanasınız."

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- "Yetim malına, erginlik çağına erişene kadar en iyi şeklin dışında yaklaşmayın; ölçüyü ve tartıyı doğru yapın. Biz kişiye ancak gücünün yeteceği kadar yükleriz. Konuştuğunuzda, akraba bile olsa sözünüzde adil olun. Allah'a olan sözünüzü yerine getirin. Allah size bunları öğüt almanız için buyurmaktadır."

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

En’am Suresi

1. 165 ayettir.
2. Hüccet suresi adıyla da anılır.
3. En'âm deve, sığır, koyun ve keçi" anlamına gelir.
4. Tamamına yakını Mekke’de toptan inmiştir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hz. Peygamber "*Bu sure, ufku kaplayacak kadar çok melek tarafından yeryüzüne uğurlandı... Allah Teâlâ bununla bana ve size büyük bir ikramda bulundu...*" buyurmuştur.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Allah'ın birliği ve Hz. Muhammed'in hak peygamber olduğuna dair kesin belgeler, puta tapıcılığı reddeden delil ve hüccetler ihtiva eder.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

151 ve 152. ayetler hakkında İbn Mes'ud (r.a.) "Kim Resulullah'ın mühürlü vasiyetini görmek isterse bu ayetleri okusun." demiştir.

- Söz konusu ayetler toplum düzeninin sağlanmasına yönelik hükümler içerir.

  - Bu bağlamda zarûrât-ı diniyye'den olan canın, malın, neslin ve dinin dokunulmazlığı ve aklı kullanmanın önemi açıkça vurgulanır.

- En’âm suresi 151. ayette geçen “şirk” kavramının doğru anlaşılması çok önemlidir.

Çünkü İslam dini tevhid inancı üzerine bina edilmiştir ve şirk, Allah’ın asla affetmeyeceği en büyük günahtır.

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Allah'tan başkasına ibadet etmek ve onlara kutsiyet vermek **şirktir.**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Allah'ın emir ve yasaklarına karşı gelerek, kendi heva ve heveslerine uymaları veya başka insanların emrettiklerini yapmaları, yasak ettiklerini de yapmamaları **şirktir.**

Allah'tan başkasına dua etmek ve ondan medet ummak **şirktir.**

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Cennete girmek, cehennemden uzak olmak veya günahların bağışlanması için başka bir kişinin aracı kabul edilmesi ve o kişiden yardım dilenmesi **şirktir.**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **"...Fakirlik endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin..."** emri, günümüzde de dikkat edilmesi gereken bir husustur.

Bu durum İslam'ın canın ve neslin korunması ilkesi ile çelişmektedir.

- Zira günümüzde rızık endişesiyle gebelikler sonlandırılmakta ve olabildiğince az sayıda çocuk sahibi olmaya çalışılmaktadırlar.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"Nikâh benim sünnetimdir. Kim benim sünnetime uygun davranmazsa benden değildir. Evlenin. Çünkü ben kıyamet günü diğer ümmetlere karşı sizin çokluğunuzla iftihar edeceğim..."

İbn Mâce, Nikâh, 1.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- İslam dini harama yaklaştıran işleri de haram saymıştır.
- **"... (Zina ve benzeri) çirkinliklere, bunların açığına da gizlisine de yaklaşmayın..."** ayeti, harama giden tüm yolların terk edilmesini emretmektedir.

(En'âm Suresi 151. Ayet)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Haramlar konusunda iyi niyetli amaçlardan da sakınmak gerekir. Kumar haram ise kumarla kazanılan parayı hayır kuruluşuna vermeyi amaçlamak dinen kumarı meşru kılmaz.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İslam dini, sınırlı sayıda koyduğu yasaklarla insanların mutluluğunu hedeflemektedir.

"...Allah size bunları öğüt almanız için buyurmaktadır."

En'âm suresi 152. Ayet

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ünitemizi Değerlendirelim

1. İctihad ve müctehid ne demektir?
2. Bir müctehidin ictihad yapabilmesi için neleri bilmesi gerekir?
3. İslam'a göre işverenin işçisine karşı hakları nelerdir?
4. Organ naklinin dini hükmü konusundaki düşünceler nelerdir?
5. En'am Suresi 151. ve 152. ayetlerde vurgulanan emir ve yasaklar nelerdir?

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Cevaplayalım

İçtihat, dinî bir meselenin hükmüne ulaşmak için müçtehidin elinden gelen çabayı sarf etmesidir. İçtihad daha çok hakkında hüküm bulunmayan konularda yapılır.

1. Buna göre aşağıdakilerden hangisi içtihadın konusu olabilir?

A) Zarûrât-ı diniyye
B) Ahlak İlkeleri
C) Fıkıh Konuları
D) İman Esasları
E) İbadetler

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Zaruriyyat, insanların dini ve dünyevî hayatlarının kendisine bağlı olduğu maslahatlardır. Diğer anlamı ile Yüce Allah'ın insanlara bırakmış olduğu beş kutsal emanettir. Bunların korunması toplumun korunması için gereklidir.

2. Aşağıdakilerden hangisi bu emanetlerden biri <u>değildir?</u>

A) Akıl
B) Dil
C) Din
D) Can
E) Nesil

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

3. Aşağıdakilerden hangisi İslam'da helal ve haram kavramı düşüncesine aykırı bir yaklaşımdır?

A) İyi niyet, haramı helal yapmaz.
B) Haramı helalleştirmek için hile yapmak haramdır.
C) Harama yaklaştıran şeyler de haramdır.
D) Miktarın azlığı ve çokluğu haram hükmünü değiştirir.
E) Şüpheli şeylerden sakınmak gerekir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. Müslümanlar sağlıklarına Allah'ın razı olduğu yollardan kavuşmaya çalışmalıdır.

Bu nedenle aşağıdaki durumlardan hangisi dinimizce yasaklanmıştır?

A) Otopsi
B) Kan Bağışı
C) Ötenazi
D) Organ Nakli
E) Bitkisel Tedavi

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

5. İslam dini tevhid inancı üzerine bina edilmiştir ve şirk, Allah'ın asla affetmeyeceği en büyük günahtır.

Aşağıdakilerden hangisi şirk kavramının açıklaması <u>olamaz?</u>

A) Allah'ın emir ve yasaklarına karşı gelmek
B) Allah'tan başkasına dua etmek ve ondan medet ummak
C) Günahların bağışlanması için başka bir kişiyi aracı kabul etmek
D) İman esaslarını eksiksiz kabul etmek
E) Allah'tan başkasına ibadet etmek ve onlara kutsiyet vermek

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hazırlayanlar
Furkan ÖZÜDOĞRU
Hatice Büşra PAKSOY
Kübra UZUN

Redaksiyon
Suna AKKURT

Tasarım
Hanife KOYUTÜRK